

HISPANIA NOVA

HISPANIA
NOVA NOVA
DESCRIPITIO

Meridus Meridianus est 271
reliqui ad hunc inclinatur
pro ratione 18 et 23. P. 1.
rallclorum

SINUS MEXI

CANUS

colitur porro hæc pars ab Hispanis, qui multas in ea habent Colonias, nempe, *Compostellam, Colimam, Purificationem, Gaudalajaram, Mechoacam, Cacatulam, Mexico*, & alias. Sunt porro in hac Nova Hispania insignes nonnullæ regiones, nempe nova *Galitia, Mechaucan, Mexico, & Guastecan*. Nova *Galitia* ab incolis prius *Xalisco* vocabatur: quam primus detexit & acquisivit *Nunus Gusmannus*, qui in ea urbes aliquot fundavit, nempe *Compostellam* ubi sedes Episcopalis & Consilium Regium: *Spiritus S. Conceptionis, Michaëlis & Gaudalajaram* celeberrimam ac totius Regni Caput. Pertinet ad Novam *Galitiam* regio illa quæ *Culiacana* dicitur ab Urbe hujus nominis. Jacet autem inter fl. *Piasala*, & fl. *S. Sebastiani*, qui antequam in mare se exoneret, à terra absorbetur. Metropolis Urbs est *Culiacan*, ubi Hispani fundarunt Coloniam *Domus Michaëlis*. *Methaucan* regio ambitum habet xl leucarum, & ex opulentioribus ac fertilioribus est hujus Novæ Hispaniæ regnis: nam in ea Maiz ter maturescit singulis annis, & alij etiam Fructus. Regio hæc duas continet Urbes principales ab Hispanis cultas, in quibus vigent Mercimonia, nempe *Pascuar & Valladolid*, quæ est Episcopalis sedes, præter alias minus celebres. *Mexicana* regio cæteris non tantum Novæ Hispaniæ præstat, sed universæ etiam Americæ. Nomen sumpsit ab Urbe *Mexico*, quæ *Temistitan* quoque nuncupatur. Metropolis est Provinciæ *Mexicanæ*. Hæc sita erat in peramplæ paludis medio, antequam à Cortesio occuparetur, qui eam ad ejusdem Lacus ripam transtulit, estque nunc optimè fabricata, ambitum occupans sex milliar. Ital. cujus unam partem Hispani inhabitant, reliquam vero Indigenæ. *Mexico* tandem sonat atque fons & scaturigo, a primis fundatoribus sic appellata, ob scaturigines fontium varias quæ hanc Urbem circumdant. Hæc Urbs præcipua erat ac nobilissima totius Indiæ, imo totius Orbis maxima, quam *Ferdinandus Cortesius* expugnavit anno c15 10 XXI. Hæc cum totius Imperij *Mexicani* Caput esset, Ædium capiebat lxx millia. Regis quidem & Nobilium Ædes erant amplæ, commodè &

affabrè exstructæ, vulgi vero humiles & viliores. Resident in hac Urbe Archiepiscopus, & Prorex, ac Tribunal supremum Novæ Hispaniæ. Est etiam in ea imprimendi ars & cudendi pecuniam. In Lacubus porro *Mexicanis* & circa eorum ripas jacent l. Opida, quorum quodvis, continet plus minus xci0 domorum. Post *Mexicum* est *Tescura* Urbs ad ripam ejusdem Lacus, quæ amplitudine sua *Mexicum* ipsum adæquat. Est etiam in hac Provincia *Angelorum civitas*, quæ prius *Vacipalam*, id est terra Serpentum, vocabatur, quæ Lanificio celebris imprimis est, cujus ager vallibus & planiciebus distinctus est, in quibus innumera armenta & greges aluntur, & magna Segetum ac Fructuū copia colligitur. *Guastecan* regio Novæ Hispaniæ ad *Mare del Nort* posita est. Hic Colonias Hispani habent, nempe *Panuco & D. Iacobi a Vallibus*. Postremo in Nova Hispania est *Tlascalan* Urbs, quæ post *Mexicum* secundum tenet locum, estque valde populosa & opulenta & agro foecundo, Reipublicæ more gubernatur, sub possessione tamen Hispaniarum Regis. Sunt in Nova Hispania Lacus multi, magna ex parte ita falsi, ut sal ex iis conficiatur. Præcipuus is est, qui *Chapalicum Mare* ob immensitatem vocatur. Est & Urbis *Mexicanæ* Lacus. Sunt & in ea Fluvij quamplurimi piscibus abundantes, quorum aliqui etiam auriferi sunt. Inveniuntur etiam in iis Crocodili, quorum carnibus vescuntur Incolæ. Est autem regio Montibus & rupibus asperrimis referta. In Provincia *Mexicana* Mons est flammivomus, qui *Popocampeche* incolis vocatur. Est & Mons in regione *Guastecan* in quo ii reperiuntur Fontes, alter scilicet Picis nigræ, alter vero Picis rubræ ferventis. Est præterea hæc Provincia Silvis Nemoribusque plena: ac universa Arbores magna copia profert, maxime è quibus lintres unico ex trunco excavant & formant. Habet & Cedros tantæ magnitudinis & crassitudinis, ut ex iis trabes quadrangulæ centum & viginti pedes longæ, xii vero latæ conficiantur, tanta quidem copia, ut Montes Cedris, ut apud nos *Quercibus* aut *Pinis* confitos dicas. Opera publica me vocant. Fuerunt